

allar hugsanir, ið vinnulífsins menn sjálvir ganga við til reformering og uppbygging av vinnulífinum. Tað er beinleiðis ort at klikkja Stauning fyri hesa vinahond.

A. Samuelsen gav Dam viðhald í tí, hann segði um »Erhvervskommis-sionen«. Tað kom ann uppá, hvat »Erhvervskommis-sionen« avrikaði, um vit skuldu koma at takka ella lasta. Hann fæst at Jóhanni Paturssyni, at hann vildi nú leggja seg undir kong. Fyrr, fyri 32 árum síðani hevði Patursson bara viljað haft við ministerið at gera.

Poul Niclasen

talaði um, hvussu ring láni-likindini vóru. Hann helt, at tað mátti borið til at bygt ein »trimpul« á sparikassan, tað vil siga, fingið sparikassan at langt um lánini upp til eini 30—40 ár. Hann helt tað vera blóðskeivt at grýta á »Erhvervskommis-sionen, tá hon var sett fyri at nakað skuldi gerast fyri okkara vinnulív.

(Málið fór í nevnd aftaná ein orðadrátt um »Erhvervskommis-sionen«, landsnevnd, lögtings-ræði o. s. fr.)

Vetrafríðing.

Hart stríð um Gráubók?

Lóg um »Jordbrugets Fremme« — jarðdamskipanina — er aftur í ár til viðgerðar á lögtingi. Bøndurnir hava sum kunnugt verið hjá kongi eins og alla aðra staðni fyri at fáa lógina avtina. »Dálin reykt úr hvorjum lumma,« sum tað sigst í kvæð-num, og so fór Jóhannes Patursson til kongs. Bóndafæðina til Klaksvíkar minnast øll.

Hon endaði við, at bøndurnir bóðu justitsministerin um fyrigeving.

Aftaná tað eru teir komnir til lögtingið, sum teir hava roynt at ganga uttanum, og biðja nú lögtingið broyta lógina til frama fyri bøndurnar.

Samstundis krevja traðarmenn at lógin verður broytt soleiðis, at hon gongur tvinum meira á mæti, sum hetta brævið prógvar, ið heint nú er komið til lögtingið:

»Til Lagtinget.

Vi undertegnede Trømand tillader os ved nærværende Skrivelse at anmode Lagtinget om velvilligst at tage under Overvejelse at ændre Bestemmelserne i Lov om Haugers Styrelse og Drift m. m. af 18. Maj 1937 og Haugens Græsningsret for Faar paa Indmarken derhen, at det mod Godtgørelse, fastsat af det Offentlige, kan gøres muligt for Trømanden uden Betingelser at kunne udkøbe Vin-tergræsningsretten paa sin Trø. Som Støtte for dette Andragende tillader vi os at anføre blandt andet:

1) at det under de nuværende Forhold er umuligt at holde en intensiv Drift paa en Jordlod, som Ejeren kun har fuld Brugsret til i ca. 5/12 af Aaret,

2) at Færoerne som Helhed lider Tab ved den nuværende extensive Indmarksdrift, idet det er nødvendigt hvert Aar, væsentlig forårsaget af Vin-tergræsningsretten, at indføre ikke alene Kartofler og Grøntsager, men tillige Hø og andre Landbrugsvarer, og

3) at en væsentlig Aarsag

til den sociale Spending, som for Tiden er paa Færoerne, har sin Rod deri, at mange af de arbejdsdygtige af Befolkningen finder sig nødsaget til at forlade sin Bygd, hvor Landboforholdene er ganske Middelalderlige for at søge at skaffe sig det daglige Udkomme ved tilfældigt Arbejde i mere købstadslignende Pladser.

Da vi anser Løsningen af Spørgsmaalet om Markfred paa Færoerne for at være af stor Betydning og ret indgribende i Befolkningens Ve og Vel, vil vi gøre, hvad vi kan, for ad lovlige Vej at faa det bragt til en heldig Løsning. Alle har lagt Mærke til den Flugt, der er fra de mindre Bygder til større Pladser, og ingen kan undgå at lægge Mærke til det uhyggeligt lille Børnetal, der er i de mindre Bygder og Smaabygderne, medens de større Pladser hvert Aar er nødsagede til at udvide deres Skolevæsen, lige-som de fuldstændig nedlagte og affolkede Bygder med for-trinlig Indmark taler deres alvorlige Sprog. Vi nærmer os det Punkt, om det skal være en faatalig Befolkning med et primitivt Faarebrug, der skal benytte den frugtbare færoske Jord, eller om der skal gives Plads for Menne-sker til at ernære sig ved redeligt Markarbejde og Fi-skeri.

Vi er fuldtud indforstået med det dygtige og Samfunds-gavnige Arbejde, som Lagting og Regering og Rigsdag har gjort for færosk Landbrug ved de nylig i Kraft traadte Landbolove, men samtidig som vi takker for det hidtil opnaaede, maa vi beklage, at der ikke i de nye Love, som paa saa mange Punkter er til største Gavn for Smaabrugeren og den jordløse, ikke er medtaget nogen Bestemmelse om Markfred for Trømanden. Som en Rest fra Huskarletiden findes endnu den Bestemmelse, at Fæsterens og Odelsmandens

Bekendtgørelse.

Det bekendtgøres herved, at alle Fiskere, som næste Fiskerisæson kommer til at fiske med Fiske-fartøjer fra Suderø, skal mønstre under Kontrakt fra Suderøya Fiskimannafelag, samt indbetale Kontingent til Suderøya Fiskimannafelag.

Suderøya Fiskimannafelags Love, Suderøya Hjælpekasses Vedtægter vil efter Ønske kunne faas ved Henvendelse til Formanden eller Sogneformændene.

Vaag, den 2. November 1938.

Suderøya Fiskimannafelag.

Tip-Top

harraklædninger og frakkar

eru vakrastir, halda longst og eru biligastir eftir máti.

J. O. Reinert,

Tórshavn. - Telf. 328.

Havnarbasarurin

hevur nógvar góðar, vakrar og biligar vorur, vælhóskandi til jóla-gávur og tilfikt. Umframt hava vit vorur til húsrúks fyri 45—95 óyr. — Meturvorur, medium og stout frá 40—95. Blomstrugt og ternugt stoff 65—140, silki frá 95—330 óyr. pr. m.

Tygum fáa besta úrslit við at keypa í Havnarbasarinum.

NB. I í jólamánaðinum gevst avsláttur við keyp yvir 10 kr.

A. T.

Vitjð í toystovu okkara. Har finna tygum tað, tygum ynskja tygum til jóla til serliga lágar prisir. Nýkomið stórt úrval av vøkrum og góðum damufrakkm frá 32 kr. og uppeftir, revapelsum frá 26 kr. og uppeftir, harrafrakkar frá 62 kr. og uppeftir, regnfrakkar fyri kvinnur og menn, troyggiur og jumpers í øllum støddum og ymisk sløg av vøkrum og góðum undirklæðum, barnatoy í ymskum støddum umframt onnur toyir.

Orðrar frá bygdum sendast.

Arbejðaranna trolaradrift,

telf. 5.

Tveroyri.

telf. 5.

Faar skal have fri Raadighed over Nydyrkerens Indmark 7/12 af Aaret. For os Nydyrkere er det af fundamental Betydning at kunne have Markfred, og vi vil have Lov til at udkøbe den Ret, som Faareejere og Faareejere forment at have til den af os erhvervede Jordlod. Vi vil bort fra den gamle Synsmaade, at det er af Naade og Barmhjertighed, at vi i det hele taget faar Lov til at dyrke et Stykke af Færoernes Jord, vi vil bort fra Tvang, men have Frimandskaar paa vor Jord.

Den skelsættende Bestemmelse om Markfred blev ikke taget med i den gamle Trølov, uagtet udmærkede Mænd arbejdede for Tanken, og mangler ogsaa i de nye Love, uagtet to saa ypperlige Færinges som Digteren Landbrugs-konsulent R. Effersøe og Amtmand Bærentsen i Landbo-kommissionsbetænkningen af 1911 har udtalt sig stærkt for

Tanken. Denne Undladen er at beklage, thi vi ved at mange Skibsfiskere er ikke glade ved at være ved det Arbejde, men hellere vilde have en Jordlod for sig selv hjemme, og disse, som ikke af Lyst men af den bitre Nødvendighed skal friste det haarde Liv paa Soen, kan meget hurtigt komme ud for at blive Samfundsljenske og lægge Skylden for deres fejlslagne Liv, paa Forhold, som ikke altid er de rigtige.

Efter vores Formening ligger en væsentlig Skyld for den mindre gode sociale Tilstand hos os selv, idet vi gennem Tiderne ikke har villet ændre vore Landboforhold og har derved afskaaret den arbejds-villige Del af Befolkningen fra at skaffe sig den Indtægt, som kan indvindes ved rationelt Jordbrug. Vi er ikke i Tvivl om, at havde Færoerne faaet sine Landboforhold forbedrede i den Tid, da Dan-

mark og Norge fik sine, eller havde vi faaet Markfred ved Trøloven af 1894, saa vilde Landbruget ikke staa saa langt tilbage som det gør den Dag i Dag. Det ser ud til, at det bliver den færoske Trømand, som kommer til at udføre den væsentligste Del af Nydyrkningen paa Færoerne, og vi anmoder derfor Lagtinget om at arbejde hen imod den Ordning, at Trømanden maa kunne komme til at sidde som en fri Mand, uhindret af utidsvarende Bestemmelser, paa sin Jordlod, saa han med Rette kan komme til at føle sig som en fri Mand i et frit Samfund.

At brævskrivararnir — teir føroysku traðarmennir — hava rætt í tí, eru øll skilafólk á einum máli um. Tí hvat meining er í tí, at traðarmenn bert eiga trøna 5 mánaðir av árinum? — ella at Føroyingar noyðast at innføra fleiri tons av grøn-vokstri, sum frálika væl trívist í Føroyum, bert tað fær fríð fyri seyði um veturin? — ella at innføra eplir og enná hoyggj!!! Hetta er eitt so ræðuligt skil, at her má broytast heinan vegin. Íslendingar og aðrir meta okkum fyri djórapið — djórapið — tí vit lata seyðin liggja úti um veturin í kavaroki — og tað er meiningarleyst. Hvussu mong hundrad ella túsdur av seyði, ið liggja deyðir í raki um várin, er ónskriligt at hugsa um, og alt tað virðið, ið her fer fyri skeyði! Her má broytast soleiðis, at jarðaeigarar — og bøndur — fáa stuðning, soleiðis at teir kunna gera seyða-tráðir við húsi til seyð og hoyggj.

Tá fær hvør sitt. Traðarmenn fáa fríð at dyrka og hinir fáa nógvar ferðir meira nyttu av seyðinum — og djórapið minskar ella heldur uppá fyri ein stóran part.

Hetta verður at gleða øll skilafólk, og øll, ið vilja fólk og landi væl. Men teir bøndur, sum nú í langa tíð einki annað hava gjørt, enn elvað klandur og ósing millum Føroyingar og víðari — sigst tað — í Týsklandi kanska og í Noregi o. s. fr., teir hava nú fingið meira at rumla við. Men harvið er einki at gera. Føroyingar megu venjast til at ganga somu leiðir, sum menn ganga í øðrum londum. Annars verða vit liggjandi á knønum — maður undan manni — bøndurnir smokka longri niður, og eingin annar fær dyrkað fyri teirra hungurs-stungna seyði, ið eins og svangir úlvur er ein sonn plága fyri traðarmannin.

Traðarmenn vilja rinda fyri vetrarfríðingina, og kann hesin peningur hóskandi nýtast fyri seyðahús og tilfikt, og eisini má tað almenna — statur og lög-ting styðja bøndur og óðalsmenn við peningi til hetta endamáli, so landið kann grønast fyri ultið at minka um seyðin — tvørturímóti.

J. H. Danbjørg.